

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

University of Mumbai

**R.P. Gogate College of Arts & Science and
R.V. Jogalekar College of Commerce,
Ratnagiri (Autonomous)**

**Master of Arts (M.A) Programme
Two Year Integrated Programme
Four Semesters
*Course Structure***

Under Choice Based Credit System (CBCS)

**To be implemented from Academic Year-
2023-2024**

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Master of Arts (M.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

M.A.II - मराठी

(To be implemented from Academic Year 2023-24)

No. of Courses	Semester I	Total Marks	No. of Courses	Semester II	Total Marks
	Major Mandatory			Major Mandatory	
1	दलित साहित्य Dalit Sahitya	60+40	1	महानगरीय साहित्य Mahanagariy Sahitya	60+40
2	साहित्य प्रकारचा अभ्यास : कादंबरी (Study of Form of Literature : Novel)	60+40	2	स्त्रीवादी चळवळ आणि सिद्धांत Feminist Movement and Theorization	60+40
3	समाज भाषाविज्ञान (Socio Linguistics)	60+40	3	प्रसारमाध्यमे आणि भाषाव्यवहार Mass media and usage of Marathi Language	60+40
4	संशोधनशास्त्र (Research Methodology)	60+40	4	प्रकल्प (Project)	60+40

Internal Evaluation: 40 Marks = Test 20 + Project 20

Written Exam = 60 Marks = Semester Exam

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR301
Class	MA. Marathi
Semester	III
No of Credits	06
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Nomenclature: दलित साहित्य

Course Outcomes:

CO1 दलित साहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये तसेच दलित साहित्य संकल्पनेविषयीच्या विविध भूमिका समजतील.

CO2 दलित साहित्य चळवळीची पार्श्वभूमी स्पष्ट होईल.

CO3 नेमलेल्या साहित्यकृतीमुळे दलित साहित्याचे आकलन होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	दलित साहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये	अ) दलित, दलित जाणीव, दलित साहित्य संकल्पनेविषयीच्या विविध भूमिका ब) दलित साहित्याची प्रेरणा, व्याख्या	२०
२	दलित साहित्याच्या चळवळीची पार्श्वभूमी	अ) सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक, धार्मिक परिस्थिती वास्तव ब) आंबेडकरपूर्व, आंबेडकरी व आंबेडकरोत्तर चळवळी क) दलित साहित्य चळवळीचा सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय चळवळीशी असलेला अनुबंध ड) दलित साहित्याची पूर्वपरंपरा	२०
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	१) कोंडवाडा – दया पवार २) सनातन – शरणकुमार लिंबाळे	२०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

१. कऱ्हाडे सदा, दलित साहित्य चिकित्सा, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, २००१.
२. कुलकर्णी गो.म.(संपा.), दलित साहित्य: प्रवाह व प्रतिक्रिया, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६.
३. फडके भालचंद्र, दलित साहित्य : वेदना आणि विद्रोह, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ (प्र.आ.)
४. बागूल बाबूराव, दलित साहित्य:आजचे क्रांतिविज्ञान, बुद्धिस्ट पब्लि. हाऊस, नागपूर, १९८१.
५. मनोहर यशवंत, दलित साहित्य:सिद्धांत आणि स्वरूप, प्रबोधन प्रकाशन, नागपूर, १९७८.

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

६. मेश्राम केशव (संपा.), विद्रोही कविता, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९७८(प्र.आ.)
७. लिंबाळे शरणकुमार(संपा.), प्रज्ञासूर्य, प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९९.
८. वानखेडे म.ना., दलितांचे विद्रोही वाङ्मय, प्रबोधन प्रकाशन, नागपूर, १९८१.
९. पाटील म.सु., दलित कविता, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, १९८१.
१०. पानतावणे गंगाधर, दलित साहित्य: चर्चा आणि चिंतन, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९३.

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	दलित साहित्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये	जुलै अखेर	व्याख्यान व ICT
२	दलित साहित्याच्या चळवळीची पार्श्वभूमी	सप्टेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	ऑक्टोबर अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

A. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

B. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR302
Class	MA. Marathi
Semester	III
No of Credits	06
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: साहित्यप्रकाराचा अभ्यास : कादंबरी

Course Outcomes:

CO1 साहित्यप्रकाराची संकल्पना लक्षात येईल.

CO2 कादंबरी या साहित्यप्रकाराची ओळख होईल.

CO3 नेमलेल्या साहित्यकृतींच्या माध्यमातून कादंबरी या साहित्यप्रकाराचा आस्वाद घेता येईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	कादंबरी या साहित्यप्रकाराची संकल्पना : सैद्धांतिक विचार	अ) साहित्य आणि साहित्यप्रकार, साहित्यप्रकारची संकल्पना, साहित्यकृतींची वर्गवारी करणारी वर्गीकरण- तत्त्वे, काव्य, कथात्म साहित्य व नाटक आदी प्रमुख साहित्यप्रकार इत्यादी गोष्टींचा परिचय करून देणे. ब) कादंबरी आणि संबंधित इतर साहित्यप्रकार यांच्यामधील साम्यभेदाचे नाते, कथा-कादंबरी या साहित्यप्रकारांतील घटकांपेक्षा चरित्र – आत्मचरित्र, प्रवासवर्णन, व्यक्तिचित्रे, ललितनिबंध, रिपोर्टाज् इत्यादी साहित्यप्रकारांतील घटकांच्या साम्यभेदांची चर्चा.	२०
२	कादंबरीचे घटक व प्रकार	अ) कथनपर साहित्याचे घटक – आशयसूत्र, निवेदक –पात्र, अनुभवविश्व, निवेदन, निवेदनाचे ४ प्रकार (कथन, वर्णन, संवाद, भाष्य) वातावरण, भाषा इत्यादी. ब) कादंबरीचे प्रकार उपप्रकार – कादंबरीच्या प्रकारामागील विविध तत्त्वे व कादंबरीचे प्रकार	२०
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	१) इंदू काळे व सरला भोळे – वा.म.जोशी २) सात सक्कं त्रेचाळीस – किरण नगरकर	२०

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

- १) देशपांडे कुसुमावती, मराठी कादंबरी,
- २) बापट, गोडबोले, मराठी कादंबरी तंत्र आणि विकास,
- ३) भागवत श्री.पु.(संपा.), साहित्य: अध्यापन आणि प्रकार,

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	कादंबरी या साहित्यप्रकाराची संकल्पना : सैद्धांतिक विचार	जुलै अखेर	व्याख्यान व ICT
२	कादंबरीचे घटक व प्रकार	सप्टेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	ऑक्टोबर अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

C. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

D. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR303
Class	MA. Marathi
Semester	III
No of Credits	06
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: समाजभाषाविज्ञान

Course Outcomes:

CO1 भाषाव्यवहार आणि सामाजिक संरचना यांतील संबंध स्पष्ट होईल.

CO2 भाषासंप्रेक्षण कौशल्य ज्ञात होईल.

CO3 समाज भाषाविज्ञानाचे व्यवहारात उपयोजन करता येईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	समाज भाषाविज्ञान संकल्पना	अ) समाजभाषाविज्ञान संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती आ) भाषिक बदल व त्याची कारणे (सामाजिक फरक व त्यांचे परिणाम, भाषिक सापेक्षता सिद्धान्त (सपीर व्होर्फ) व त्याचा प्रतिवाद	२०
२	भाषाभेद	अ) व्यवहाराची भाषा, संपर्क भाषा, उपभाषा(व्यक्तिभाषा, स्त्री-पुरुषांची भाषा, जातव्यवस्था आणि आर्थिक वर्ग यांच्या भाषा) यांचे स्वरूप, कार्य आणि व्याप्ती आ) भाषांतर्गत भेद, भाषाद्वित्व, द्वैभाषिकत्व, बहुभाषिकत्व त्यांचे प्रकार व परिणाम, बोली भूगोल.	२०
३	भाषा नियोजन	अ) भाषेचे प्रमाणीकरण – कारणे, निकष, भाषिक धोरणांची आवश्यकता) आ) भाषेच्या नियोजनाचे परिणाम, भाषेचे खच्चीकरण किंवा पदोन्नती, मराठी भाषकांचे अनुभव	२०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

- १) कालेलकर ना.गो., भाषा: इतिहास आणि भूगोल, मौज, मुंबई.
- २) कालेलकर ना.गो.भाषा आणि संस्कृती,मौज, मुंबई.
- ३) केळकर अशोक रा., वैखरी (भाषा आणि भाषाव्यवहार), मॅजेस्टिक, मुंबई.

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

- ४) मालशे मिलिंद, सामाजिक भाषाविज्ञान : एक नवे अभ्यासक्षेत्र, मराठी संशोधन पत्रिका, जाफेमा, वर्ष २५, अंक २, १९७८.
- ५) पाटणकर जयश्री, समाजभाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५
- ६) वरखेडे रमेश, समाजभाषाविज्ञान, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, १९९२

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	समाज भाषाविज्ञान संकल्पना	जुलै अखेर	व्याख्यान व ICT
२	भाषाभेद	सप्टेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
३	भाषा नियोजन	ऑक्टोबर अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

E. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

F. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR304
Class	MA. Marathi
Semester	III
No of Credits	06
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Practical
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Nomenclature: संशोधनशास्त्र व शोधनिबंध

Course Outcomes:

CO1 संशोधनशास्त्राचा परिचय होईल.

CO2 संशोधनाच्या विविध पद्धतींचे ज्ञान होईल.

CO3 संशोधनशास्त्राचे उपयोजन करता येईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	संशोधन स्वरूप	१. संशोधन म्हणजे काय? वैज्ञानिक, सामाजिक व साहित्यिक संशोधन साम्यभेद २. साहित्यसंशोधन –स्वरूप, प्रकार व पद्धती	२०
२	साहित्यसंशोधन व पाठचिकित्सा	१. साहित्यसंशोधन व साहित्यविचार – ग्रंथकार, साहित्यप्रकार,कालखंड, साहित्यकृती २. साहित्यसंशोधन व समीक्षा ३. पाठचिकित्साशास्त्र	२०
३	संशोधन प्रकार व साधने	१. साहित्यसंशोधन – भाषाशास्त्र व बोर्लीचा अभ्यास २. साहित्यसंशोधन व साहित्यकृतीचा, ग्रंथकारांचा तुलनात्मक अभ्यास ३. ग्रंथालयीन वाचनाचे संयोजन, ग्रंथसूचिशस्त्र व संशोधनसाधने (स्थूल परिचय)	२०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

१. कन्हाडे, सदा संशोधन सिद्धान्त आणि पद्धती, लोकवाक्य गृह, मुंबई, १९९७.

२. चुनेकर, सु० रा० व इतर (संपा), संशोधन: स्वरूप आणि पद्धती, शिक्षण प्रसारक संस्था, संगमनेर, १९८३.

३. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८१.

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

४. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८५.
५. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८९.
६. तुळपुळे, शं० गो०; प्राचीन मराठी कोरीवलेख, पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९६३. ७. देशमुख, उषा मा०; मराठी संशोधनविद्या, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
८. बनहट्टी, श्री० ना० (संपा०); ज्ञानदेवी-अध्याय १२, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९६७.
९. मालशे, स० गं०; शोधनिबंधाची लेखनपद्धती, सुविचार प्रकाशन, नागपूर, १९७५.
१०. संत, दु० का०; शोधविज्ञानकोश, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९८५.
११. संत, दु० का०; संशोधन पद्धती, प्रक्रिया व अंतरंग, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९६२

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	संशोधन स्वरूप	जुलै अखेर	व्याख्यान व ICT
२	साहित्यसंशोधन व पाठचिकित्सा	सप्टेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
३	संशोधन प्रकार व साधने	ऑक्टोबर अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

G. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

H. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR401
Class	MA. Marathi
Semester	IV
No of Credits	6
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: महानगरीय साहित्य

Course Outcomes:

CO1 महानगरीय साहित्यामुळे शहरीकरण, महानगरीकरण प्रक्रियांचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल.

CO2 महानगरीय मराठी साहित्याची परंपरा ज्ञात होईल.

CO3 महानगरी संस्कृतीचा परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	महानगरीय संकल्पना	अ) शहरीकरण, महानगरीकरण प्रक्रिया (समाजशास्त्रीय प्रीप्रेक्ष्यातून) महानगरी संस्कृती ब) महानगरी जीवन, त्यात कालपरत्वे घडत गेलेले बदल, व्यामिश्रता, महानगरी जाणिवा, संवेदना, परात्मता, भयग्रस्तता, मूल्यभ्रष्टता, व्यक्तिकेंद्रितता इत्यादी.	२०
२	महानगरीय मराठी साहित्य	अ) महानगरी मराठी साहित्य: संकल्पना, स्वरूप व तत्त्वे आ) महानगरीय मराठी साहित्याची परंपरा	२०
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	१) वासूनाका – भाऊ पाध्ये (कादंबरी) २) दस्तखत – प्रकाश जाधव (कवितासंग्रह)	२०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

१. पोवार छाया, मराठी नागर कथा
२. खोले विलास(संपा.), गेल्या अर्धशतकातील मराठी कादंबरी
३. आडारकर नीरा व मेनन, मीना, कथा मुंबईच्या गिरणगावाची

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	महानगरीय संकल्पना	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
२	महानगरीय मराठी साहित्य	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
३	नेमलेल्या साहित्यकृती	फेब्रुवारी व मार्च अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

I. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

J. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR402
Class	MA. Marathi
Semester	IV
No of Credits	6
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: स्त्रीवादी चळवळ आणि सिद्धान्तन

Course Outcomes:

CO1 स्त्रीवादी चळवळीचा इतिहास आणि त्यासंदर्भात झालेल्या सिद्धान्तनाच्या सूत्रांचा परिचय होईल.

CO2 स्त्रीवादाच्या विविध प्रवाहांचा परिचय होईल.

CO3 लिंगभेद आणि समाज, साहित्य, संस्कृती यांच्यातील संघर्षरूपे आणि त्या संदर्भातील विविध दृष्टिकोनांचा परिचय होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप	अ) स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप ब) पाश्चात्य स्त्रीवाद चळवळ आणि सिद्धान्तन क) पाश्चात्य स्त्रीवादी प्रवाह – उदारमतवादी स्त्रीवाद, जहाल स्त्रीवाद, मार्क्सवादी स्त्रीवादी, काळा स्त्रीवाद	१५
२	भारतीय स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप	अ) भारतीय स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप ब) भारतीय स्त्रीवादी प्रवाह (महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भात) उदारमतवादी स्त्रीवाद, जहाल स्त्रीवाद, दलित स्त्रीवाद, पर्यावरणवादी स्त्रीवाद	१५
३	महाराष्ट्रातील स्त्रीवादी चळवळ व संघटना	अ) महाराष्ट्रातील स्त्रीवादी चळवळ आणि स्त्रीवादी संघटनांचे कार्य ब) स्त्रीवादी मराठी नियतकालिके व त्यांचे कार्य, 'मिळून साऱ्याजणी', 'बायजा'	१५
४	नेमलेल्या साहित्यकृती	१. भारतीय स्त्रीजीवन – गीता साने २. अब्राह्मणी स्त्रीवादाच्या दिशेने – संपा. प्रतिभा परदेशी, विद्युत भागवत	१५

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

१. बाईमाणूस , करुणा गोखले, राजहंस प्रकाशन, पुणे.
२. स्त्रीवादी समीक्षा – स्वरूप आणि उपयोजन, अश्विनी धोंगडे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे.
३. महाराष्ट्रातील स्त्री चळवळीचा मागोवा, मेघा नानिवडेकर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

४. स्त्रीवाद संकल्पना व उपयोजन, मंगला वरखेडे, का.स.वाणी प्रगत अध्ययन संस्था, धुळे.
५. बहुजन स्त्रीवादाच्या दिशेने – विलास सोनवणे
६. सांस्कृतिक प्रवाहांची स्त्रीवादी समीक्षा, वंदना महाजन, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
२	भारतीय स्त्रीवाद संकल्पना व स्वरूप	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
३	महाराष्ट्रातील स्त्रीवादी चळवळ व संघटना	फेब्रुवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
४	नेमलेल्या साहित्यकृती	मार्च अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

K. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

L. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR403
Class	MA. Marathi
Semester	IV
No of Credits	6
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: प्रसारमाध्यमे आणि भाषाव्यवहार

Course Outcomes:

- CO1 प्रसारमाध्यमांनुसार भाषेच्या उपयोजनाची विविध कौशल्ये विद्यार्थ्यांना ज्ञात होतील.
CO2. प्रसारमाध्यमांनुसार भाषेच्या उपयोजनाची विविध कौशल्यांचे उपयोजन करता येईल.
CO3 प्रसारमाध्यमांतील भाषेचे महत्त्व लक्षात येईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	प्रसारमाध्यमे स्वरूप	अ) प्रसारमाध्यमे म्हणजे काय? पारंपरिक प्रसारमाध्यमे आणि आधुनिक प्रसारमाध्यमे, प्रसारमाध्यमांचे प्रकार ब) प्रसारमाध्यमांचा समाजावर होणारा परिणाम, प्रसारमाध्यमांचा विकास	२०
२	प्रसारमाध्यमांचे प्रकार	अ) प्रसारमाध्यमांचे प्रकार मुद्रितप्रसारमाध्यमे (वृत्तपत्रे आणि नियतकालिके) ब) दृक् आणि श्राव्य प्रसारमाध्यमे नभोवाणी, दूरचित्रवाणी, इंटरनेट	२०
३	दृक् आणि श्राव्य माध्यमे	अ) श्राव्य माध्यमांचे स्वरूप व महत्त्व, कार्यक्रमांचे विविध प्रकार, उद्दिष्टे, कार्यक्रमाची पूर्वतयारी आणि सादरीकरण ब) दूरचित्रवाणी माध्यमांचे स्वरूप विस्तार कार्यक्रमांचे प्रकार, लेखन, संशोधन आणि प्रसारण इत्यादी.	२०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

१. देव सदाशिव, कोशवाङ्मय विचार आणि व्यवहार, सुवर्ण प्रकाशन, २००२.
२. नसिराबादकर ल.रा., व्यावहारिक मराठी
३. गर्गे स.मा., पत्र आणि पत्रकारिता, मानसन्मान प्रकाशन, १९९९.

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	प्रसारमाध्यमे स्वरूप	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
२	प्रसारमाध्यमांचे प्रकार	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
३	दृक आणि श्राव्य माध्यमे	फेब्रुवारी- मार्च अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

M. Internal Evaluation

Method	Marks
चाचणी / वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२०
स्वाध्याय/प्रकल्प	२०

N. Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Question No	Unit	Marks
१. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	१	१५
२. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	२	१५
३. अंतर्गत पर्याय दीर्घोत्तरी प्रश्न	३	१५
४. टिपा लिहा	१,२,३	१५

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Syllabus for M.A. II Autonomous from the year 2023-24

Name of the Course	M.A. II
Course Code (refer to student handbook)	PAMAR404
Class	MA. Marathi
Semester	IV
No of Credits	6
Nature	Theory/ Practical/ Project/ other (please specify) – Theory & Objective Test
Type (applicable to NEP only)	Core/ Elective
Highlight revision specific to employability/ entrepreneurship/ skill development (if any) 100 words	

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Nomenclature: प्रकल्प

Course Outcomes:

- CO1 विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनाची आवड निर्माण होईल.
CO2. विद्यार्थ्यांना प्रबंध लेखनाची पद्धत अवगत होईल.
CO3 विविध विषयावर संशोधन करण्याची दृष्टी तयार होईल.

Curriculum:

Unit	Title	Learning Points	No of Lectures
१	प्रकल्प विषय	१. साहित्यविचार आणि साहित्य सिद्धांतनाविषयी संशोधन २. समीक्षा संशोधन ३. विशिष्ट कलाकृतीचा अभ्यास ४. विशिष्ट लेखकाचा अभ्यास ५. लोकसाहित्याचा अभ्यास ६. बोलीचा अभ्यास ७. कालखंडाचा अभ्यास ८. साहित्यप्रवाहांचा अभ्यास ९. मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास १०. मराठी भाषेचा व्याकरणिक अभ्यास ११. प्राचीन हस्तलिखिते, शिलालेख, ताम्रपट आणि ऐतिहासिक साधनांच्या आधारे भाषा व साहित्याचा अभ्यास १२. वाङ्मयीनवाद, विविध विचार प्रवाह आणि मराठी साहित्य १३. तौलनिक साहित्य अभ्यास १४. अनुवादित साहित्याचा अभ्यास १५. आधुनिक तंत्रज्ञान आणि भाषा व साहित्याचा अभ्यास १६. माध्यमांतराचा अभ्यास	६०

Learning Resources recommended:

संदर्भ पुस्तके –

Bachelor of Arts (B.A) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

१. कन्हाडे, सदा संशोधन सिद्धान्त आणि पद्धती, लोकवाक्य गृह, मुंबई, १९९७.
२. चुनेकर, सु० रा० व इतर (संपा), संशोधन: स्वरूप आणि पद्धती, शिक्षण प्रसारक संस्था, संगमनेर, १९८३.
३. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८१.
४. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८५.
५. जोशी, वसंत व इतर (संपा०); भाषा व साहित्य : संशोधन खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८९.
६. तुळपुळे, शं० गो०; प्राचीन मराठी कोरीवलेख, पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९६३. ७. देशमुख, उषा मा०; मराठी संशोधनविद्या, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
८. बनहट्टी, श्री० ना० (संपा०); ज्ञानदेवी-अध्याय १२, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९६७.
९. मालशे, स० गं०; शोधनिबंधाची लेखनपद्धती, सुविचार प्रकाशन, नागपूर, १९७५.
१०. संत, दु० का०; शोधविज्ञानकोश, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९८५.
११. संत, दु० का०; संशोधन पद्धती, प्रक्रिया व अंतरंग, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९६२

Teaching plan:

Unit	Title	Expected date of completion	Teaching methods
१	संशोधन स्वरूप व प्रक्रिया	डिसेंबर अखेर	व्याख्यान व ICT
२	विषयनिवड व मार्गदर्शन	जानेवारी अखेर	व्याख्यान व ICT
३	तपासणी व पुनर्लेखन	फेब्रुवारी- मार्च अखेर	व्याख्यान व ICT

Evaluation Pattern

A. Internal Evaluation & Semester End Evaluation (Paper Pattern)

Method	Marks
प्रकल्प लेखन	७५
सादरीकरण	२५
